

**MOKESTINIŲ GINČŲ KOMISIJA PRIE
LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS**

**SPRENDIMAS
DĖL A. Š. 2014-12-10 SKUNDO**

2015 m. vasario 5 d. Nr. S- 15 (7-252/2014)

Vilnius

Mokestinių ginčų komisija prie
Lietuvos Respublikos Vyriausybės,
susidedanti iš:

komisijos pirmininkės
komisijos narių

Editos Veršėlienės
Lauros Milašiūtės – pranešėja
Rasos Stravinskaitės
Andriaus Veniaus
Jūratei Dalmantaitei

sekretoriaujant
dalyvaujant

mokesčių mokėtojui
mokesčių mokėtojo atstovui advokatui
mokesčių administratoriaus atstovui

A. Š.
E. M.
T. K.

2015 m. sausio 27 d. posėdyje išnagrinėjusi A. Š. (toliau – Pareiškėjas) 2014 m. gruodžio 10 d. skundą dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Inspekcija) 2014 m. lapkričio 17 d. sprendimo Nr. 68-214, n u s t a t ė:

Inspekcija 2014-11-17 sprendimu Nr. 68-214 patvirtino Šiaulių apskrities valstybinės mokesčių inspekcijos (toliau – Šiaulių AVMI) 2014-08-11 sprendimo Nr. (44) FR0682-487 dėl 2014-06-02 patikrinimo akto Nr. FR0680-415 tvirtinimo nurodymus Pareiškėjui sumokėti į valstybės biudžetą 32 789 Lt (9 496 Eur) gyventojų pajamų mokestį (toliau – GPM), 12 721,59 Lt (3 684 Eur) GPM delspinigius, 3 279 Lt (949 Eur) GPM baudą, 2 322 Lt (672 Eur) privalomojo sveikatos draudimo įmokas (toliau – PSDĮ), 1 077,19 Lt (311 Eur) PSDĮ delspinigius ir 232 Lt (67 Eur) PSDĮ baudą.

Nurodoma, jog Šiaulių AVMI atliko Pareiškėjo GPM apskaičiavimo ir sumokėjimo į biudžetą teisingumo patikrinimą už laikotarpį nuo 2008-01-01 iki 2012-12-31 ir PSDĮ apskaičiavimo ir sumokėjimo į biudžetą teisingumo patikrinimą už 2009 metus.

Sprendime nurodoma, jog mokesčių administratorius Pareiškėjui ir jo sutuoktinei C. Š. 2014-01-28 įteikė mokesčių administratoriaus nurodymus pateikti paaiškinimus apie turto įsigijimo ir (ar) pajamų gavimo šaltinius ir juos pagrįsti. Gauta informacija įvertinta mokestinio patikrinimo metu, t. y. atliekant Pareiškėjo šeimos gautų pajamų ir turėtų išlaidų analizę už laikotarpį nuo 2008 m. iki 2012 m. Paaiškiniame apie pajamas ir turtą abu sutuoktiniai 2014-01-31 nurodė, kad 2008 metų pradžiai piniginių lėšų ne banke turėjo 689 900 Lt, iš jų 100 000 Lt santaupų ir 589 900 Lt banko paskola būsto statybai. Taip pat nurodė,

kad namo statybai adresu: (*duomenys neskelbtini*), laikotarpiu nuo 2008 m. iki 2012 m. patyrė 610 000 Lt išlaidų. Paaiškinime apie apytiksles šeimos vartojimo išlaidas abu sutuoktiniai 2014-01-31 taip pat nurodė, kad 2008–2012 m. laikotarpiu minėto namo statybai patyrė 610 000 Lt išlaidų.

Pagal AB „Swedbank“ pateiktą informaciją mokesčių administratorius nustatė, kad Pareiškėjui gyvenamojo namo statybai adresu: (*duomenys neskelbtini*), 2006 m. buvo išmokėta 209 100 Lt, 2007 m. – 390 900 Lt, 2008 m. – 30 000 Lt, 2009 m. – 30 000 Lt paskola. Banko paskolos suma iš viso sudarė 660 000 Lt, nurodyta paskirtis – namo statybai, grąžinimo terminas – 2041 m.

Sprendime nurodoma, jog Pareiškėjas ir jo sutuoktinė informavo mokesčių administratorių, kad jų šeima susideda iš trijų asmenų, t. y. Pareiškėjo, jo sutuoktinės ir nepilnametės dukros. Pareiškėjo sutuoktinė operatyvaus patikrinimo metu vietos mokesčių administratoriui raštu nurodė, kad sūnus M. Š. gyvena atskirai nuo 2010 m.

Pareiškėjas ir jo sutuoktinė C. Š. raštu taip pat nurodė, kad pajamų šaltinis 2008–2012 m. išlaidoms pagrįsti buvo pajamos, susijusios su darbo santykiais, VSDFV išmokos, banko kreditas, sveikatos draudimo išmoka ir artimųjų, giminių dovanotos pinigines lėšos.

Patikrinimo metu nustatyta, jog Pareiškėjas nuo 2004-05-21 yra IĮ „C“ (toliau – Įmonė) savininkas. 2014-04-25 atlikus Įmonės priešpriešinės informacijos surinkimo operatyvų patikrinimą, nustatyta, kad Pareiškėjas per laikotarpį nuo 2004-01-01 iki 2012-12-31 Įmonei iš viso yra paskolinęs 956 025,74 Lt. Pagal mokesčių administratoriui pateiktų deklaracijų duomenis Įmonės veikla 2008–2012 m. laikotarpiu buvo nuostolinga, nuostoliai viso sudarė 599 402 Lt. Nuostolingai dirbančios Įmonės finansavimas buvo savininko įnašai.

Pareiškėjo su darbo santykiais susijusios pajamos ginčo 2008–2012 m. laikotarpiu sudarė 4 800 Lt, jo sutuoktinė minėtu laikotarpiu gavo 177 272,21 Lt su darbo santykiais susijusias pajamas ir pajamas iš Didžiosios Britanijos.

Nurodoma, jog Pareiškėjo ir jo sutuoktinės pajamos buvo vertinamos pagal mokesčių mokėtojų deklaracijų duomenis ir trečiųjų asmenų mokesčių administratoriui pateiktus duomenis apie išmokėtas pajamas, išmokas ir išskaičiuotą GPM.

Mokesčių administratorius taip pat nustatė piniginių lėšų likutį iki tikrinamojo laikotarpio pradžios, t. y. iki 2008-01-01, nes 2014-01-31 paaiškinime apie turto įsigijimo ir pajamų gavimo šaltinius sutuoktiniai nurodė, kad 2008-01-01 datai ne banke turėjo 100 000 Lt santaupų ir 589 900 Lt grynaisiais pinigais pagal gautą būsto kreditą iš banko, t. y. iš viso 689 900 Lt sumą. Todėl papildomai atlikta sutuoktinių šeimos pajamų ir išlaidų analizė už laikotarpį nuo 2004 m. iki 2007 m.

Dėl Pareiškėjo šeimos gautų pajamų ir patirtų išlaidų už 2004–2007 m. laikotarpį

Nurodoma, jog Pareiškėjas ir jo sutuoktinė yra pateikę vienkartinės gyventojų 2003-12-31 turėto turto deklaracijas, kuriose 2003-12-31 datai deklaravo ne banke turėtų piniginių lėšų po 50 000 Lt. Atsižvelgiant į tai, kad Pareiškėjo darbo stažo pradžia nuo 1995 m., C. Š. darbo stažas nuo 2001 m., Šiaulių AVMI konstatavo, kad sutuoktiniai galėjo sukaupti po 50 000 Lt grynaisiais pinigais 2003-12-31.

Atliekant analizę už laikotarpį nuo 2004 m. iki 2007 m., buvo skaičiuojamos statistinės vidutinės 4 asmenų šeimos vartojimo išlaidos, nes pagal banko sąskaitų išrašus neįmanoma nustatyti sutuoktinių šeimos faktinių išlaidų. Tikrinamos šeimos gyvenamosios vietos tuo laikotarpiu buvo priskiriamos kategorijai „Didieji miestai“. Vidutinės statistinės vartojimo išlaidos 1 šeimos nariui per mėnesį 2004 m. sudarė 574,40 Lt; 2005 m. – 673,50 Lt; 2006 m. – 743,00 Lt; 2007 m. – 863,00 Lt.

Mokesčių administratorius nustatė, jog 2004 metais sutuoktinių pajamos viršijo išlaidas 9 706,76 Lt, 2005 metais išlaidos viršijo pajamas 39 630,44 Lt, 2006 metais – 79 534,70 Lt, 2007 metais – 138 733,15 Lt.

Nurodoma, jog, kaip matyti iš byloje esančių duomenų, 2004–2007 m. laikotarpiu Pareiškėjo ir jo sutuoktinės didžiosios dalies pajamas sudarė banko suteikta paskola, kuri atskirais pavedimais šiuo laikotarpiu sudarė 600 000 Lt, Pareiškėjo mamos į banko sąskaitą kaip dovana pervesti 169 500 Lt bei pagal dovanojimo sutartis iš artimųjų gautos 140 000 Lt piniginės lėšos. O pagrindines išlaidas sudarė gyvenamojo namo statyba (2005 metais įsigytame žemės sklype adresu: (*duomenys neskelbtini*)) ir Pareiškėjo bei jo sutuoktinės įnašai į Įmonės sąskaitą 326 573 Lt.

Iš byloje esančio Registrų centro Nekilnojamojo turto registro centrinio duomenų banko išrašo mokesčių administratorius nustatė, jog 2007-12-31 dienai statomo namo baigtumas siekė 91 proc., t. y., namas buvo beveik pastatytas. Centrinis mokesčių administratorius, vertindamas Pareiškėjo ir jo sutuoktinės banko paskolos 600 000 Lt panaudojimo faktą iki 2007-12-31, sutinka su Pareiškėjo pozicija, kurią jis ir C. Š. nurodė savo 2014-01-31 paaiškinimuose, jog Pareiškėjo 2004–2007 metais banko išmokėta dalis paskolos (600 000 Lt) buvo panaudota namo statybai.

Mokestinio tyrimo metu Pareiškėjas su sutuoktine vietos mokesčių administratoriui pateikė 16 dovanojimo sutarčių kopijas, pagal kurias laikotarpiu nuo 2007 m. iki 2012 m. iš motinos J. V. Š., iš tėvo V. Š. ir iš močiutės B. Š. yra gavęs dovanų grynaisiais pinigais iš viso 732 000 Lt. Iš šios sumos, Pareiškėjo teigimu, 2007 metais jis gavo 140 000 Lt.

Mokesčių administratorius nustatė, jog dovanojimo sutarčių forma, apimtis, sąlygos yra vienodos, skiriasi tik dovanotojo rekvizitais, datomis ir dovanotų lėšų dydžiais, kiekvienoje sutartyje padovanotos piniginės lėšos neviršija 50 000 Lt sumos, todėl sutartis neturėjo būti notarinės formos. Šiaulių AVMI 2014-03-20 atlikusi J. V. Š. priešpriešinės informacijos surinkimo operatyvų patikrinimą, nustatė, kad ji su sutuoktiniu V. Š. neturėjo finansinių galimybių ir negalėjo padovanoti sūnui (Pareiškėjui) 2007 metais 93 700 Lt grynaisiais pinigais, o iš viso 2007–2012 metais 497 000 Lt grynaisiais pinigais.

Atliekant Pareiškėjo močiutės B. Š. finansinį vertinimą, nustatyta, jog B. Š. 1997 metais pardavė butą, o gaunamos pajamos buvo pensija, B. Š. Šiaulių AVMI nėra teikusi vienkartinės gyventojų 2003-12-31 turėto turto deklaracijos, taip pat nėra teikusi jokių kitų metinių pajamų deklaracijų ar metinių gyventojų (šeimos) turto deklaracijų.

Inspekcija, atsižvelgdama į tai, jog nekilnojamasis turtas parduotas prieš 10 metų, vienintelės pajamos buvo gaunama pensija, B. Š. jokių deklaracijų apie turimas santaupas neteikė, konstatuoja, jog Pareiškėjo močiutė (B. Š.), o taip pat ir tėvai (J. V. Š. ir V. Š.) aukščiau nurodytos piniginės sumos grynaisiais pinigais 2004–2012 m. laikotarpiu negalėjo padovanoti. Todėl Pareiškėjo pateiktos dovanojimo sutartys vertinamos kritiškai.

Sprendime nurodoma, jog mokestinio patikrinimo metu nustatyta, kad Pareiškėjas iš mamos kaip dovaną bankiniais pavedimais 2007 metais gavo 169 500 Lt, kuriuos Šiaulių AVMI pripažino Pareiškėjo pajamomis. Inspekcija sutinka su tokiu vietos mokesčių administratoriaus nustatytų faktų ir surinktų įrodymų vertinimu, todėl plačiau dėl šių piniginių lėšų nepasisako.

Centrinis mokesčių administratorius pažymi, jog atlikus Pareiškėjo šeimos 2004–2007 m. pajamų ir išlaidų analizę, konstatuotina, kad sutuoktiniai tikrinamo laikotarpio pradžioje, t. y. 2008-01-01, negalėjo turėti teisės aktų nustatyta tvarka apskaitytų ir apmokestintų piniginių lėšų likučio ne banke.

Dėl Pareiškėjo šeimos gautų pajamų ir patirtų išlaidų 2008–2012 m. laikotarpiu

Nurodoma, jog atliekant analizę už 2008–2012 m. laikotarpį, buvo skaičiuojamos šeimos vartojimo ir kitos išlaidos pagal mokesčių mokėtojų pateiktą paaiškinimą raštu (patikrinimo akto priedas Nr. 2). Mokesčių administratorius konstatavo, jog 2008–2009 m. Pareiškėjui ir jo sutuoktinei išmokėta 60 000 Lt banko paskola statybų užbaigimui buvo panaudota gyvenamojo namo statybai ir gerbūvio kūrimui, nes pagal pirminius paaiškinimus,

namo statybos vertė iš viso sudarė 640 000 Lt, o 2007-12-31 dienai namo statybų baigtumas sudarė 91 proc., todėl reikėjo lėšų objekto pabaigimui.

Mokestinio patikrinimo metu nustatyta, jog Pareiškėjas iš mamos kaip dovaną bankiniais pavedimais 2008 metais gavo 45 000 Lt, kurie pripažįstami Pareiškėjo pajamomis.

Mokesčių administratorius, vertindamas Pareiškėjo ir jo sutuoktinės patirtas išlaidas, nustatė, jog didžiąją išlaidų dalį 2008–2012 metais sudarė paskolos grąžinimas ir palūkanos (225 000 Lt) bei Pareiškėjo ir jo sutuoktinės įnašai į Įmonę (571 601 Lt), kurioms padengti trūksta oficialiai gaunamų pajamų.

Daroma išvada, jog, vertinant 2008–2012 m. laikotarpį, nustatyta, jog Pareiškėjo šeimos išlaidos viršijo gautas teisės aktų nustatyta tvarka apskaitytas ir apmokestintas, deklaruotas pajamas: 2008 m. – 119 531,80 Lt, 2009 m. – 96 589,88 Lt, 2010 m. – 103 017,39 Lt, 2011 m. – 119 495,81 Lt, 2012 m. – 105 087,78 Lt. Todėl Inspekcija konstatuoja, jog Pareiškėjas turėjo kitų pajamų, nuo kurių turėjo apskaičiuoti ir į biudžetą sumokėti GPM (taikant 24 ir 15 proc. GPM tarifus).

Inspekcija, vadovaudamasi Civilinio kodekso (toliau – CK) 3.87, 3.88, 3.109 straipsnių nuostatomis, reglamentuojančiomis sutuoktinių turto teisinį režimą, nurodo, jog, analizuojant Pareiškėjo gautas pajamas bei patirtas išlaidas, atsižvelgtina ir į Pareiškėjo sutuoktinės C. Š. gautas pajamas, patirtas išlaidas bei piniginių lėšų likučius. Daroma išvada, jog minėtų CK nuostatų pagrindu, Pareiškėjo gautos pajamos ir patirtos išlaidos, nes tai yra bendros šeimos pajamos ir išlaidos, yra dalinamos lygiomis dalimis Pareiškėjui ir jo sutuoktinei ir apmokestinamos 2002-07-02 Gyventojų pajamų mokesčio Nr. IX-1007 (toliau – GPMĮ) nustatyta tvarka.

Centrinis mokesčių administratorius pažymi, jog nustatė, kad Pareiškėjo ir jo sutuoktinės C. Š. patirtos išlaidos tikrinamuju laikotarpiu viršijo gautas mokesčių įstatymų nustatyta tvarka apmokestintas pajamas, t. y. mokėtojai gavo kitų pajamų iš mokesčių administratoriui nežinomų šaltinių, kuriomis dengė patirtas išlaidas, tačiau šių gautų kitų pajamų nedeklaravo bei mokėtinų į biudžetą mokesčių nuo šių pajamų neapskaičiavo ir nesumokėjo, vietos mokesčių administratorius pagrįstai taikė MAĮ 70 straipsnio 1 dalies ir Inspekcijos viršininko 2004-05-24 įsakymu Nr. VA-103 patvirtintų Mokesčio apskaičiavimo pagal mokesčių administratoriaus įvertinimą taisyklių (toliau – Taisyklės) 4, 6, 14–16 ir 28–29 punktų nuostatas ir mokėtinus mokesčius Pareiškėjui apskaičiavo taikant išlaidų metodą.

Pareiškėjas su Inspekcijos sprendimu nesutinka.

Skunde nurodoma, jog nei Pareiškėjas, nei jo sutuoktinė C. Š. nepažeidė jokios įstatymo nustatytos pareigos deklaruoti ir apskaičiuoti mokesčius, todėl taikyti jų atžvilgiu centrinio mokesčių administratoriaus cituojamo MAĮ 70 straipsnio 1 dalies nebuvo jokio pagrindo.

Pareiškėjas nesutinka su mokesčių administratoriaus pozicija jo šeimos pajamomis nepripažinti iš banko gautos paskolos, nes ji, pasak mokesčių administratoriaus, buvo panaudota namo statybai. Tuo tarpu Pareiškėjas mokesčių administratoriui raštu yra nurodęs, kad gyvenamąjį namą statėsi ne iš paskolos, o iš uždirbtų pinigų. 2007 m. atlikus namo inventorizaciją, Nekilnojamojo turto registre buvo įregistruotas gyvenamojo namo baigtumas 91 proc. Pareiškėjo teigimu, faktiškai neatlikus namo statybos darbų, toks įregistravimas yra neįmanomas. Daroma išvada, jog akivaizdu, kad gyvenamojo namo statybas Pareiškėjas su sutuoktine finansavo ne iš banko gautos paskolos, ir pažymima, kad šia gauta paskola buvo „atstatytos“ namo statybai išleistos lėšos.

Skunde taip pat nurodoma, jog mokesčių administratoriaus pozicija dėl J. V. Š. ir V. Š. negalėjimo padovanoti Pareiškėjui grynuosius pinigus yra aiškiai dviprasmiška. Iš bylos medžiagos matyti, jog Inspekcija Pareiškėjo pajamomis pripažino iš mamos bankiniais pavedimais dovanų gautas piniginių lėšų sumas – 169 500 Lt ir 45 000 Lt, tačiau kodėl Pareiškėjo šeimos pajamomis nepripažintos grynaisiais pinigais gautos dovanotos piniginių

lėšų sumos (iš viso 732 000 Lt), Pareiškėjui yra visiškai neaišku.

Pareiškėjas nurodo, jog Inspekcija skundžiamame sprendime nepagrįstai ir neteisėtai daro išvadą, kad nuo 2005 m. iki 2007 m. Pareiškėjo ir jo sutuoktinės C. Š. išlaidos viršijo pajamas 257 898,29 Lt. Teigiama, kad mokesčių administratorius neturėjo teisės atlikinėti tokių skaičiavimų ir daryti tokių išvadų. Pareiškėjas neteiks jokių paaiškinimų dėl šio laikotarpio (nors galėtų), nes tokiais savo paaiškinimais pripažintų mokesčių administratoriaus pareigūno (pareigūnų) piktnaudžiavimą savo teisėmis.

Pareiškėjo vertinimu, duomenys apie jo ir C. Š. pajamas bei išlaidas už laikotarpį nuo 2004 m. iki 2007 m. buvo renkamos peržengiant pavedimuose atlikti mokestinius patikrinimus nustatytas ribas (laikotarpius). Todėl daroma išvada, jog mokesčių administratoriaus pareigūnas (pareigūnai) viršijo savo kompetencijos ribas ir tokiu būdu galimai įvykdė nusikalstamą veiką. Pareiškėjo nuomone, jei mokesčių administratorius laiko, kad nusikalstama veika nebuvo padaryta, ginčijamuose sprendimuose turėjo nurodyti įstatyminių pagrindą, suteikiantį teisę mokesčių administratoriaus pareigūnams atlikti mokestinius patikrinimus už ilgesnį laikotarpį nei nurodyta pavedimuose atlikti mokestinius patikrinimus. Tas pats pasakytina ir apie mokesčių administratoriaus pareigūno (pareigūnų) teisę atlikti bet kokius tyrimus šiuo metu jau mirusių V. Š. bei B. Š. atžvilgiu, žinoma, jei kokie nors tyrimai jų atžvilgiu buvo atliekami ir išvados padarytos atliktų tyrimų pasėkoje, o ne paprasčiausiai išgalvotos mokestinius patikrinimus atlikusio pareigūno (pareigūnų).

Pareiškėjas skunde nesutinka su mokesčių administratoriaus, vadovaujantis CK 3.87 straipsnio 1 dalimi ir 3.88 straipsnio 2 dalimi, Pareiškėjui ir jo sutuoktinei per pusę padalintomis pajamomis. Nurodoma, jog GPM turi apskaičiuoti ir sumokėti į biudžetą (kai tai numatyta įstatymu) ne šeima, ne kitas sutuoktinis, bet tas konkretus asmuo, kuris tas pajamas gavo. Pareiškėjo teigimu, nei vienas Lietuvos Respublikos įstatymas nenumato kolektyvinės pareigos šeimai mokėti mokesčius (bet kokius). Priešingai, pagal galiojančius teisės aktus ir pagal juos nusistovėjusią praktiką tiek GPM, tiek PSD įmokas moka tik tas sutuoktinis, kuris tas konkrečias pajamas gavo. Be to, Pareiškėjui neaišku, kaip mokesčių administratorius skaičiavo mokesčius, kai „dalinant viską abiem per pusę“ paskaičiuotos mokėti į biudžetą sumos Pareiškėjui ir C. Š. skiriasi.

Nurodoma, jog tai, kad Pareiškėjo ir jo sutuoktinės išlaidos 2008–2012 m. neviršijo pajamų, patvirtina ir Pareiškėjo su pastabomis mokesčių administratoriui pateiktos dvi paskolos sutartys, pagal kurias Pareiškėjas iš I. G. pasiskolino 124 000 Lt: pagal 2008-04-23 sutartį – 74 000 Lt ir pagal 2011-04-15 sutartį – 50 000 Lt.

Pareiškėjas skunde Komisijai, apibendrinamas aukščiau išdėstyta, visų pirma, pažymi, kad aukščiau išdėstyti argumentai buvo pateikti tiek vietos, tiek centriniam mokesčių administratoriui, tačiau Pareiškėjui taip ir liko neatsakyta, kokių įstatyminių pagrindų vadovaujantis buvo atliekamas mokestinis tyrimas Pareiškėjo, C. Š. bei kitų patikrinimo aktuose nurodytų asmenų (tame tarpe ir mirusių) atžvilgiu.

Be to, mokesčių administratorius sprendimuose aiškiai vengė įvardinti paskolos suteikimo 2007 metais datas, kurios akivaizdžiai paneigia mokesčių administratoriaus išvadą, kad 2007 metais iš banko gauti pinigai buvo panaudoti namo statybai.

Trečia, mokesčių administratorius nurodo, kad vien paskolos sandorių neužtenka, nes, pasak jo, turi būti įrodinėjamas ir paskolos sutartyse nurodytų piniginių lėšų gavimas. Tačiau, Pareiškėjo teigimu, kaip matyti iš paskolos sutarčių, piniginių lėšų gavimas yra įrodytas atitinkamais įrašais, kurie patvirtina realų pinigų gavimo faktą. Anot Pareiškėjo, tokie įrašai Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikoje yra pripažįstami pakankamu įrodymu, patvirtinančiu pinigų gavimo faktą.

Ketvirta, centrinis mokesčių administratorius, kaip ir vietos mokesčių administratorius, net tik, kad neanalizavo Pareiškėjo skunde išdėstytų motyvų, bet jų savo sprendimuose net nepaminėjo. Todėl daroma išvada, kad centrinis mokesčių administratorius Pareiškėjo skundo net nenagrinėjo, o tik perrašė dalį vietos mokesčių administratoriaus

argumentų.

Pareiškėjas, atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, prašo Komisijos panaikinti Šiaulių AVMI 2014-08-11 sprendimą Nr. (44) FR0682-487 ir Inspekcijos 2014-11-17 sprendimą Nr. 68-214 kaip neteisėtus ir nepagrįstus.

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Komisija) konstatuoja, jog Pareiškėjo skundas atmestinas, o Inspekcijos 2014-11-17 sprendimas Nr. 68-214 tvirtintinas.

Mokestinis ginčas nagrinėjamoje byloje kilo dėl to, ar pagrįstai mokesčių administratorius Pareiškėjo mokesčių bazę tikrinamuoju 2008–2012 metų laikotarpiu nustatė ir mokėtiną GPM apskaičiavo pagal mokesčių administratoriaus įvertinimą, konstatavęs, kad Pareiškėjo (jo šeimos) išlaidos tikrinamuoju laikotarpiu viršijo juridinę galią turinčiais dokumentais ir atitinkamais sandoriais pagrįstas pajamas. Įvertinus tiek skundžiamą Inspekcijos sprendimą, tiek Šiaulių AVMI patikrinimo aktą bei sprendimą dėl patikrinimo akto tvirtinimo, matyti, kad šiuose dokumentuose gana plačiai aptartos mokesčių administratoriaus nustatytos faktinės aplinkybės, susijusios su Pareiškėjo (jo šeimos) gautomis pajamomis bei patirtomis išlaidomis, taip pat MAĮ 70 straipsnio ir Taisyklių nuostatos, reglamentuojančios mokesčio apskaičiavimo pagal mokesčių administratoriaus įvertinimą taikymą. Todėl Komisija, vengdama pasikartojimų ir sutikdama su mokesčių administratoriaus pateiktu MAĮ 70 straipsnio bei Taisyklių nuostatų vertinimu, plačiau šių nuostatų ir faktinių ginčo bylos aplinkybių iš naujo neaptarinėja, o sprendime pasisako dėl Pareiškėjo skunde Komisijai ir Pareiškėjo atstovo Komisijos posėdžio metu nurodytų esminių nesutikimo su skundžiamu Inspekcijos sprendimu motyvų.

Iš bylos medžiagos matyti, jog centrinis mokesčių administratorius, įvertinęs Pareiškėjo pateiktą informaciją, Šiaulių AVMI surinktus bei turimus duomenis, nustatė, kad tikrinamojo laikotarpio pradžiai (2008 m. sausio 1 dienai) Pareiškėjas (jo šeima) negalėjo turėti piniginių lėšų likučio ne banke, kurį galėtų panaudoti 2008–2012 m. laikotarpiu Pareiškėjo (jo šeimos) patirtoms išlaidoms padengti. Patikrinimo metu buvo įvertintos Pareiškėjo (jo šeimos) išlaidos tikrinamuoju laikotarpiu (didžiąją dalį išlaidų sudarė įnašai į Įmonę, paskolos grąžinimas ir palūkanų mokėjimas, išlaidos gyvenamojo namo statybai ir gerbūvio kūrimui, šeimos vartojimo išlaidos ir kt.) ir Pareiškėjo (jo sutuoktinės) pajamos bei nustatyta, kad Pareiškėjo šeimos išlaidos 543 722,66 Lt viršijo pajamas. Atsižvelgęs į tai, mokesčių administratorius konstatavo, kad Pareiškėjas ir jo sutuoktinė gavo 543 722,66 Lt kitų, nedeklaruotų ir neapmokestintų pajamų, kurios patikrinimo metu, atsižvelgiant į CK nuostatas, reglamentuojančias sutuoktinių įgyto turto ir gautų pajamų teisinį režimą, buvo padalintos lygiomis dalimis Pareiškėjui ir jo sutuoktinei bei apmokestintos GPM (2009 metais nuo kitų pajamų apskaičiuotos PSDĮ). Pareiškėjo mokesčių bazė nustatyta ir mokėtinas GPM apskaičiuotas pagal mokesčių administratoriaus įvertinimą, atsižvelgus į tai, kad Pareiškėjo (jo šeimos) išlaidos viršijo pajamas.

Pareiškėjas nesutinka su Inspekcijos sprendimu, visų pirma, nurodydamas, kad jis nepažeidė jokios įstatymo nustatytos pareigos deklaruoti ir apskaičiuoti mokesčius, todėl mokesčių administratorius neturėjo teisės taikyti specialaus mokesčių apskaičiavimo metodo ir mokesčius Pareiškėjui apskaičiuoti pagal mokesčių administratoriaus įvertinimą. Pareiškėjo atstovas Komisijos posėdžio metu pabrėžė, jog Komisija nagrinėjamu atveju neturi atsižvelgti į LVAT praktiką dėl MAĮ 70 straipsnio nuostatų aiškinimo, nes ji prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintai nuostatai dėl žmogaus privataus gyvenimo neliečiamumo. Taip pat, Pareiškėjo teigimu, mokesčių administratorius peržengė tikrinimo ribas, todėl nepagrįstai konstatavo, kad 2005–2007 m. laikotarpiu Pareiškėjo ir jo sutuoktinės išlaidos viršijo pajamas 257 898,29 Lt. Be to, Pareiškėjas skunde Komisijai ir Pareiškėjo atstovas Komisijos posėdžio metu nurodė, kad mokesčių administratorius nepagrįstai Pareiškėjo iš banko gautą paskolą priskyrė namo statybos išlaidoms, nes, anot Pareiškėjo, šio

namo statybai jis su sutuoktine panaudojo savo santaupas, sukauptas iki tikrinamojo laikotarpio pradžios, o iš banko gautą paskolą naudojo įnašams į Įmonę bei asmeninėms išlaidoms. Pareiškėjas pažymi, kad byloje pateiktos piniginių lėšų dovanojimo ir skolinimo Pareiškėjui sutartys pagrindžia aplinkybę, jog jo šeimos išlaidos ginčo laikotarpiu neviršijo gautų pajamų. Taipogi Pareiškėjas nesutinka su mokesčių administratoriaus pozicija, kad jis, vadovaudamasis CK 3.87 straipsnio 1 dalimi ir 3.88 straipsnio 2 dalimi, padalino pajamas, pripažintas kaip gautas iš nenustatytų ir neapmokestintų šaltinių, per pusę Pareiškėjui ir jo sutuoktinei. Pareiškėjo vertinimu, GPM turi apskaičiuoti ir sumokėti į biudžetą (kai tai numatyta įstatymu) ne šeima, ne kitas sutuoktinis, bet konkretus asmuo, kuris tas pajamas gavo.

Atsižvelgiant į tai, jog Pareiškėjas skunde Komisijai yra išdėstęs gana tiksliai apibrėžtus nesutikimo su centrinio mokesčių administratoriaus sprendimu motyvus, Komisija šiame sprendime ir pasisakys dėl skundžiamo sprendimo pagrįstumo, atsižvelgdama į minėtame skunde, o taip pat Pareiškėjo ir jo atstovo Komisijos posėdžio metu išdėstytus argumentus.

Kaip yra nurodyta Inspekcijos sprendime, pagrindas mokesčių bazę nustatyti ir mokesčius apskaičiuoti pagal mokesčių administratoriaus įvertinimą pirmiausia yra įtvirtintas MAĮ 70 straipsnyje, kuris numato, kad šis mokesčių apskaičiavimo būdas taikomas tais atvejais, kai mokesčių mokėtojas nevykdo arba netinkamai vykdo savo pareigas apskaičiuoti mokesčius (1); bendradarbiauti su mokesčių administratoriumi (2); tvarkyti apskaitą, saugoti apskaitos ar kitus dokumentus (3) ir dėl to mokesčių administratorius negali nustatyti mokesčių mokėtojo mokesstinės prievolės dydžio įprastine, tai yra atitinkamo mokesčio įstatyme nustatyta, tvarka. Detalūs šio mokesčio apskaičiavimo būdo taikymo atvejai aptarti Taisyklių 4 punkte. Taisyklių 6.1. punkte nustatyta, kad norėdamas apskaičiuoti mokesčių mokėtojui priklausantią mokėti mokesčio sumą pagal mokesčių administratoriaus įvertinimą, mokesčių administratorius konstatuoja faktus, aplinkybes, kurioms esant gali būti atliktas įvertinimas. Tai yra, mokesčių administratorius gali priimti sprendimą mokesčių apskaičiuoti pagal mokesčių administratoriaus įvertinimą tik tada, kai nustatomas bent vienas faktas ar aplinkybė, nurodyta Taisyklių 4 punkte. Ginčo atveju nustatyta, kad Pareiškėjas netinkamai vykdė savo pareigas apskaičiuojant mokesčius, t. y. nustatyta, kad Pareiškėjo įsigyto turto vertė ir / ar asmeninės išlaidos per atitinkamą laikotarpį yra didesnės už deklaruotas pajamas (kas atitinka Taisyklių 4.1 punktą). Ši aplinkybė, Komisijos vertinimu, yra pakankama mokesčių administratoriui mokesčius apskaičiuoti pagal mokesčių administratoriaus įvertinimą.

Pareiškėjas skunde Komisijai teigia, kad jis nepažeidė jokios įstatyme nustatytos pareigos deklaruoti ir apskaičiuoti mokesčius, tačiau sutikti su tokia Pareiškėjo pozicija nėra teisinio pagrindo. Įstatymų leidėjas MAĮ yra įtvirtinęs atitinkamas mokėtojo pareigas: teisės aktų nustatyta tvarka tvarkyti apskaitą, saugoti apskaitos dokumentus ir registrus, taip pat kitus dokumentus (MAĮ 40 straipsnio 1 dalies 6 punktas); pateikti mokesčių administratoriui visus patikrinimui atlikti reikiamus dokumentus, kompiuteriu tvarkomos apskaitos duomenis bei kitą informaciją (MAĮ 40 straipsnio 1 dalies 8 punktas); pateikti paaiškinimus apie pajamų gavimo šaltinius ir juos pagrįsti (MAĮ 41 straipsnis), todėl mokesčių mokėtojas, atlikdamas mokesčines teises pasekmes galinčius sukelti veiksmus, turi būti protingas, atsakingas ir rūpestingas, t. y. saugoti dokumentus, galinčius pagrįsti jo atliekamus veiksmus (LVAT 2011-09-05 nutartis administracinėje byloje Nr. A-575-928-2011). Pabrėžtina, jog tai, kad mokesčių mokėtojas įstatymų nustatyta tvarka yra pateikęs atitinkamas deklaracijas, nesudaro pagrindo pripažinti, kad mokėtojo pareigos įvykdytos tinkamai, jeigu mokesčių mokėtojas nepagrindžia juridinę galią turinčiais dokumentais atitinkamų deklaruotų sumų susidarymo. Atkreiptinas dėmesys ir į tai, kad ir LVAT laikosi pozicijos, jog „vien paaiškinimų (duomenų) apie pajamas teikimas, nesant realaus pajamų gavimo fakto, pajamų gavimo nepagrindžia. Mokesčių administravimo įstatymo 10 straipsnis įtvirtina turinio viršenybės prieš formą principą, pagal kurį mokesčių teisiniuose santykiuose viršenybė teikiama šių santykių dalyvių veiklos turiniui, o ne jos formaliai išraiškai“ (LVAT 2014-02-12 nutartis administracinėje byloje Nr. A-556-554/2014).

Komisijos vertinimu, mokesčių mokėtojo įpareigojimas pagrįsti atitinkamų pajamų šaltinius reiškia, kad jo nurodomi pajamų šaltiniai turi būti realūs, o pateikti įrodymai apie piniginių lėšų gavimą iš atitinkamų šaltinių atspindėti realiai susiklosčiusias faktines aplinkybes, ypač tais atvejais, kai gautų pajamų šaltinis yra ne paties mokėtojo veikla, o kito asmens gautos pajamos. Todėl turi būti pateikti pakankami ir neiginčijami įrodymai, kad atitinkamo dydžio pajamos realiai yra gautos konkrečiu nurodytu būdu iš nurodyto pajamų šaltinio. Įvertinant gausią LVAT praktiką bylose, kai mokesčių mokėtojai nepagrindžia savo patiriamų išlaidų juridinę galią turinčiais pajamų šaltiniais, pažymėtina, kad teismas tinkamais pripažįsta mokesčių administratoriaus kontrolės veiksmus, kurių metu vertinama, ar mokesčių mokėtojo deklaruojamas pajamų šaltinis yra realus, ar konkretus asmuo turėjo galimybes pagal atitinkamą (dovanojimo, paskolos ar pan.) sandorį perduoti deklaruojamas pinigines lėšas (LVAT 2010-09-20 nutartis administracinėje byloje Nr. A-438-1103/2010; 2010-12 nutartis administracinėje byloje Nr. A-575-1853/2010; 2011-09-15 nutartis administracinėje byloje Nr. A-442-2502/2011; 2011-09-05 nutartis administracinėje byloje Nr. A-575-928/2011 ir kt.). Tačiau šaltinis turi būti ne tik realus, bet ir turi būti objektyviais duomenimis patvirtintos aplinkybės, kad lėšos realiai perduotos mokėtojui (LVAT 2011-09-09 nutartis administracinėje byloje Nr. A-556-3513/2011). Todėl mokėtojas negali remtis vien tik tvirtinimu, kad pateikė atitinkamus sandorius patvirtinančias sutartis, deklaravo atitinkamas pinigų sumas, ar galimai jomis disponavo, jas naudojo patirdamas atitinkamas išlaidas, jis turi realiai pagrįsti jo nurodomus piniginių lėšų šaltinius.

Byloje nustatyta, kad Pareiškėjas kaip vieną iš pagrindinių pajamų šaltinių ginčo 2008–2012 m. išlaidoms pagrįsti nurodė artimųjų dovanotas pinigines lėšas. Pareiškėjas mokesčio tyrimo metu mokesčių administratoriui pateikė 16 dovanojimo sutarčių kopijų, pagal kurias jis laikotarpiu nuo 2007 m. iki 2012 m. iš motinos, tėvo ir močiutės iš viso gavo 732 000 Lt grynaisiais pinigais. Tačiau byloje nėra pateikti įrodymai, kurie pagrįstų, kad minėti asmenys realiai Pareiškėjui perdavė minėtose dovanojimo sutartyse nurodytas pinigų sumas. Mokesčių administratorius, atlikęs Pareiškėjo motinos J. V. Š. priešpriešinės informacijos surinkimo operatyvų patikrinimą, nustatė, kad ji su sutuoktiniu V. Š. neturėjo finansinių galimybių ir negalėjo padovanoti Pareiškėjui 497 000 Lt grynaisiais pinigais (2014-03-20 priešpriešinės informacijos surinkimo pažyma Nr. FR1041-866). Pažymėtina, jog mokesčių administratorius, įvertinęs J. V. Š. ir jos sutuoktinio V. Š. (miręs 2012-09-30) 2004–2012 m. laikotarpiu gautas pajamas ir patirtas išlaidas, V. Š. įmonės veiklos rezultata už laikotarpį nuo 1998 m. iki 2012 m., Pareiškėjo pajamomis pripažino iš mamos J. V. Š. 2007 ir 2008 metais bankiniais pavedimais gautas (atitinkamai) 169 500 Lt ir 45 000 Lt piniginių lėšų sumas. Taip pat mokesčių administratorius, įvertinęs VĮ „Registrų centras“, VĮ „Regitra“ bei mokesčių administratoriaus disponuojamus duomenis, konstatavo, jog Pareiškėjo močiutė B. Š. (1928-04-04–2011-01-12) neturėjo finansinių galimybių 2007–2011 m. laikotarpiu padovanoti Pareiškėjui iš viso 235 000 Lt grynaisiais pinigais.

Taigi atsižvelgiant į išdėstytą, darytina išvada, jog vien tik paprasta rašytine forma sudarytų dovanojimo sutarčių su tėvais ir močiute, kaip formalių įrodymų, pateikimas mokesčių administratoriui *per se* negali būti pripažįstamas tinkamu realaus piniginių lėšų gavimo fakto pagrindimu. Pareiškėjas nei mokesčio patikrinimo, nei skundo nagrinėjimo Inspekcijoje metu, nei skunde Komisijai ir Komisijos posėdžio metu nenurodė jokių aplinkybių dėl realaus piniginių lėšų perdavimo, apsiribodamas tik abstrakčiais teiginiais apie šių piniginių lėšų gavimą. Todėl Pareiškėjo pateiktos dovanojimo sutartys ir jo paaiškinimai dėl savo nepakankamumo ir abstraktumo negali paneigti mokesčių administratoriaus nustatytomis faktinėmis aplinkybėmis pagrįstos pozicijos, jog Pareiškėjo (šeimos) 2008–2012 metais patirtos išlaidos negali būti grindžiamos jo 2007–2012 metais iš tėvų ir močiutės gautomis pinigėmis dovanomis 732 000 Lt sumai.

Komisija sutinka su mokesčių administratoriaus atliktu paskolos sutarčių (2008-04-23 ir 2011-04-15) dėl 124 000 Lt paskolos gavimo iš I. G. vertinimu. Byloje nustatyta, jog Pareiškėjas minėtas paskolos sutartis mokesčių administratoriui pateikė su pastabomis dėl

patikrinimo akto. Tuo tarpu mokestinio tyrimo metu Pareiškėjas Šiaulių AVMI 2013-12-16 pateiktame paaiškinime nurodė, kad piniginių lėšų nėra pasiskolinęs ar paskolinęs, rašytinių sutarčių nėra sudaręs (išskyrus, dėl iš banko gauto kredito). Pradėjęs mokestinius Pareiškėjo ir jo sutuoktinės patikrinimus, jiems 2014-01-28 buvo duoti mokesčių administratoriaus nurodymai pateikti paaiškinimus apie pajamų gavimo šaltinius ir juos pagrįsti. 2014-02-20 sutuoktiniai vietos mokesčių administratoriui pateikė bendrą paaiškinimą dėl gautų pajamų, kuriame taip pat nenurodė, kad Pareiškėjas iš I. G. būtų gavęs paskolas. Įvertinus šias aplinkybes, darytina išvada, kad mokesčių administratorius pagrįstai Pareiškėjo Šiaulių AVMI pateiktas 2008-04-23 ir 2011-04-15 paskolos sutartis, sudarytas su I. G. dėl 124 000 Lt paskolos suteikimo, vertino kritiškai ir į jas neatsižvelgė, vertindamas Pareiškėjo ginčo 2008–2012 m. laikotarpiu gautas pajamas.

Komisija taip pat konstatuoja, jog mokesčių administratorius nepažeidė teisės normų, kurios draudžia apskaičiuoti (perskaičiuoti) mokesčius už ilgesnį kaip 5 metų laikotarpį (MAĮ 68 straipsnio 1 dalis). Ginčo atveju mokesčių administratorius neatliko Pareiškėjo mokesčių apskaičiavimo už 2004–2007 metus, tiesiog patikrinimo metu buvo įvertintos šio analizuoto mokestinio laikotarpio pabaigai (2007-12-31) Pareiškėjo 2014-01-31 paaiškinime apie turto įsigijimo ir (ar) pajamų gavimo šaltinius ir jų pagrindimą nurodytos aplinkybės, o norminiai aktai, reglamentuojantys mokesčių administratoriaus atliekamus kontrolės veiksmus, nedraudžia mokesčių administratoriui vertinti ankstesniais mokestiniais laikotarpiais įvykusių aplinkybių, turinčių įtakos tikrinamojo laikotarpio mokesčių apskaičiavimui. Tokios pat pozicijos laikosi ir LVAT savo formuojamoje teismų praktikoje (pvz., 2007-07-05 nutartis administracinėje byloje Nr. A⁸-693/2007; 2011-02-04 nutartis administracinėje byloje Nr. A-438-201/2011 ir kt.). Pabrėžtina, jog tam, kad nustatyti, ar konkretus asmuo galėjo sukaupti tam tikrą pinigų sumą, mokesčių administratorius neprivalo atlikti asmens, kurio pajamos vertinamos dėl galėjimo jas dovanoti, tikrinimo veiksmų, surašant patikrinimo aktą. Ginčo byloje, kaip jau buvo minėta, mokesčių administratorius rėmėsi jo turimais ir surinktais duomenimis apie Pareiškėjo tėvų ir močiutės gautas pajamas, įsigytą turtą, patirtas išlaidas ir kt., konstatuodamas, jog šie asmenys negalėjo sukaupti atitinkamų sumų. Taigi atsižvelgiant į aukščiau išdėstytą, darytina išvada, kad mokesčių administratorius atliekamų kontrolės veiksmų metu pagrįstai analizavo papildomą įrodomąją medžiagą (tame tarpe ir susijusią su Pareiškėjo artimaisiais (tėvais ir močiute), kurioje užfiksuotos ankstesniais laikotarpiais atsiradusios faktinės aplinkybės, svarbios teisingam mokesčio apskaičiavimui (perskaičiavimui) už tikrinamąjį laikotarpį. Pažymėtina, jog Pareiškėjas objektyviais duomenimis nepagrindė fakto, kad mokesčių administratorius neatsižvelgė ir neįvertino kokių nors aukščiau nurodytų asmenų pajamų šaltinių.

Pareiškėjo atstovas Komisijos posėdžio metu nepagrįstai teigė, jog Komisija, nagrinėdama šį ginčą, neturi atsižvelgti į LVAT praktiką, aiškinančią mokesčių administratoriaus specialaus mokesčių apskaičiavimo metodo taikymą bei mokesčių mokėtojo pareigą pagrįsti pajamų šaltinius, nes ji, anot advokato, prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintai nuostatai dėl žmogaus privataus gyvenimo neliečiamumo. 1999-01-14 Administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 (2000-09-19 įstatymo Nr. VIII-1927 redakcija) 13 straipsnio 1 dalyje (2002-03-12 įstatymo redakcija Nr. IX-777) nurodyta, jog vienodą administracinių teismų praktiką aiškinant ir taikant įstatymus bei kitus teisės aktus formuoja LVAT. Komisija, atsižvelgdama į ilgalaikę ir nuoseklią LVAT praktiką dėl MAĮ 70 straipsnio ir Taisyklių nuostatų aiškinimo ir taikymo, taip pat mokesčių mokėtojo pareigos pagrįsti pajamų šaltinius, neturi pagrindo į ją neatsižvelgti. Pareiškėjo atstovo teiginiai dėl šios praktikos prieštaravimo konstitucinėms nuostatomis yra teisiškai nepagrįsti, todėl atmetini.

Pasisakant dėl Pareiškėjo iš banko gautos paskolos priskyrimo gyvenamojo namo, esančio (*duomenys neskelbtini*), statybos išlaidoms, pažymėtina, kad iš bylos medžiagos matyti, jog „Swedbank“, AB, Pareiškėjui pagal 2006-05-10 kredito sutartį Nr. 06-031518-FA

(su vėlesniais pakeitimais ir papildymais) suteikė 600 000 Lt kreditą būtent minėto gyvenamojo namo statybai, o šio namo statybos darbų užbaigimui – 60 000 Lt kreditą (kredito Nr. 08-130327-FA). Taigi kredito paskirtis aiškiai parodo, kokiam tikslui jis buvo skirtas.

Nors Pareiškėjas skunde Komisijai teigė ir Komisijos posėdžio metu patvirtino, kad gyvenamąjį namą statėsi iš jo su sutuoktine turėtų santaupų, sukauptų iki tikrinamojo laikotarpio pradžios, tačiau šį Pareiškėjo teiginį paneigia mokesčių administratoriaus nustatytos aplinkybės, kad Pareiškėjas ir jo sutuoktinė negalėjo turėti santaupų namo, kurio statybos pradžios metai pagal VĮ „Registru centras“ Nekilnojamojo turto registro centrinio duomenų banko išrašą yra 2007, statybai. Mokesčių administratorius nustatė, jog 2006 metais Pareiškėjo ir jo sutuoktinės išlaidos viršijo pajamas 79 534,70 Lt (patikrinimo akto 7 psl.). Pažymėtina, jog Pareiškėjas, apsiribodamas vien įrodymais nepagrįstų argumentų teikimu, nei mokesčių administratoriui, nei Komisijai jokių duomenų, suponuojančių priešingą nei mokesčių administratoriaus padarytą išvadą, nepateikė.

Todėl Komisija, atsižvelgusi į nustatytas aplinkybes, daro išvadą, jog mokesčių administratorius pagrįstai Pareiškėjo ir jo sutuoktinės 2006 ir 2007 metų namo statybos išlaidoms priskyrė 600 000 Lt, o 2008 ir 2009 metų namo statybos ir gerbūvio kūrimo išlaidoms – 60 000 Lt.

Dėl Pareiškėjo ir jo atstovo motyvų, susijusių su mokesčių administratoriaus nustatytų Pareiškėjo ir jo sutuoktinės gautų kitų, nedeklaruotų ir neapmokestintų, pajamų padalinimo lygiomis dalimis sutuoktiniams, pažymėtina, jog byloje yra nustatyta, kad Pareiškėjas santuoką su C. Š. įregistravo 1993-07-31. Duomenų, paremtų juridinę galią turinčiais dokumentais (vedybų sutartis, turto pasidalinimo faktai Vedybų sutarčių registre), apie Pareiškėjo ir jo sutuoktinės nevedamą bendrą ūkį ginčo 2008–2012 m. laikotarpiu nėra. Priešingai, Pareiškėjas mokesčių administratoriui pateikė 2014-01-31 paaiškinimą apie šeimos 2008-01-01–2012-12-31 patirtas apytiksles vartojimo ir kitas išlaidas, t. y. neišskyrė jo ir jo sutuoktinės išlaidų atskirai, bet nurodė, kad šeimos išlaidos buvo bendros. Pagal CK 3.87 straipsnio 2 dalies nuostatas sutuoktinių turtas yra bendroji jungtinė nuosavybė, kol jis nėra padalytas arba kol bendrosios jungtinės nuosavybės teisė nėra pasibaigusi kitokiu būdu. CK 3.117 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta sutuoktinių bendro turto dalių lygybės prezumpcija. Be to, CK 3.89 straipsnio 2 dalyje nustatyta, jog faktas, kad tam tikras turtas priklauso asmeninei vieno sutuoktinio nuosavybei, gali būti įrodytas tik rašytiniais įrodymais. Taigi 2008–2012 metais, t. y. santuokos metu, Pareiškėjo gautos pajamos yra priskirtinos abiem sutuoktiniams. Tokios pozicijos laikosi ir LVAT, kuris ne kartą savo sprendimuose yra nurodęs, jog GPMĮ prasme pajamos, gautos iš disponavimo bendru turtu sandorių pagrindu, veikiant sąžiningai ir teisėtai, yra bedraturčių, o ne vieno iš jų pajamos, į kurias kiekvienas iš jų turi lygias teises, be to, bendrąja jungtine sutuoktinių nuosavybe esantis turtas priklauso lygiomis dalimis abiem sutuoktiniams, juo disponuojama abiejų sutuoktinių bendra valia, (pvz., 2002-03-13 sprendimas administracinėje byloje Nr. A⁷-158/2002; 2006-10-20 sprendimas administracinėje byloje Nr. A⁴-916/2006), vadinasi mokestinės prievolės, atsirandančios iš disponavimo tokiu turtu, taip pat dalintinos sutuoktiniams po lygiai. Šios praktikos yra laikomasi ir vėlesnėse LVAT išnagrinėtose bylose (pvz., 2011-08-29 nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵⁵⁶-2164/2011; 2011-06-23 nutartis administracinėje byloje Nr. A⁴⁴²-2250/2011; 2011-02-25 nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵⁵⁶-264/2011). Komisija, atsižvelgdama į aukščiau išdėstytus argumentus bei teismų praktiką, konstatuoja, jog mokesčių administratorius pagrįstai dokumentais nepatvirtintas ir įstatymų nustatyta tvarka neapmokestintas pajamas už 2008–2012 metus sutuoktiniams paskirstė po lygiai, t. y. po 271 861,33 Lt Pareiškėjui ir jo sutuoktinei C. Š., ir nuo šių pajamų, įvertinęs Pareiškėjo apmokestinamąsias pajamas mažinančias išlaidas, pagrįstai Pareiškėjui papildomai apskaičiavo 32 789 Lt (9 496 EUR) GPM, taikydamas ginčo laikotarpiu aktualų pajamų mokesčio tarifą.

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, išnagrinėjusi Pareiškėjo skundą, atsižvelgdama į aukščiau išvardytas aplinkybes ir vadovaudamasi Mokesčių administravimo įstatymo 155 straipsnio 4 dalimi, n u s p r e n d ž i a:

Patvirtinti Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2014-11-17 sprendimą Nr. 68-214.

Pagal Mokesčių administravimo įstatymo 159 straipsnio 1, 3 ir 4 dalis mokesčių mokėtojas, nesutinkantis su Mokestinių ginčų komisijos sprendimu, turi teisę šį sprendimą apskusti Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, Vilnius). Pagal MAĮ 159 straipsnio 2 dalį apskusti Mokestinių ginčų komisijos sprendimą taip pat turi teisę centrinis mokesčių administratorius, tačiau tik tuo atveju, kai centrinis mokesčių administratorius ir Mokestinių ginčų komisija, sprenddami mokesčių ginčą (arba mokesčio ginčo metu), skirtingai interpretavo įstatymų ar kito teisės akto nuostatas. Skundas Vilniaus apygardos administraciniam teismui turi būti paduodamas ne vėliau kaip per 20 dienų po Mokestinių ginčų komisijos sprendimo įteikimo dienos.

Komisijos pirmininkė

Edita Veršelienė

Komisijos nariai

Laura Milašiūtė

Rasa Stravinskaitė

Andrius Venius